

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ПОСИЛАНЬ

1. Балдинюк В. Ризик-менеджмент як інструмент управління діяльності суб'єктів господарювання. *Економіка та суспільство*. 2023. Вип. (55). DOI: 10.32782/2524-0072/2023-55-39.
2. Чайкіна А. Особливості інтеграції ризик-менеджменту в систему управління підприємством. *Економіка та суспільство*. 2022. Вип. 39. DOI: 10.32782/2524-0072/2022-39-5.
3. Дідович І. І., Вайданич Т. В., Кулчицька Е. А. Ризик-менеджмент у сфері зовнішньоекономічної діяльності: навчальний посібник. Львів: Растр, 2017. 160 с.
4. Польсько-українська господарська палата (ПУГП). URL: <https://www.pol-ukr.com/uk/>

ОСОБЛИВОСТІ ПІДТРИМКИ ЕКСПОРТНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Дідович І. І.^{1*}, Маліновська М. В.², Масик Н. В.³

^{1,2,3}Національний лісотехнічний університет України, Львів (Україна)

*e-mail: didovych@nltu.edu.ua

Потенціал підприємства – це ресурс його можливостей, виробничих потужностей, здатність працювати (з погляду виробництва, досліджень і розробок, маркетингу тощо), що притаманна його ресурсам і дає змогу досягти наміченої мети через конкретні дії у відповідь на виклики розвитку. Компанії залишається тільки розкривати, розвивати і використовувати цей потенціал у своїх інтересах у відповідних умовах, які вона сама не створює (вплив компанії на навколишнє середовище часто незначний), – це водночас і причина глибоких збурень, і джерело сприятливих можливостей.

Експортний потенціал підприємства в загальному розумінні трактується як відкрита й складна економічна система, яка здатна як розвиватися (або інтенсивно, або екстенсивно), так і занепадати. Фірми, які постійно розширюють експортно-імпорتنі операції, час від часу зустрічаються з проблемами збільшення експортних можливостей, і відповідно – розвитку експортного потенціалу діяльності на зовнішньому ринку.

На рисунку наведено поєднання двох підходів під час оцінювання та аналізу експортного потенціалу фірми.

Рисунок 1. Поєднання двох підходів під час оцінювання та аналізу експортного потенціалу фірми

Наразі існує чотири типи виробничих підприємств, які продовжують працювати в умовах воєнного стану:

1. Великі виробничі підприємства, яким важко перевозити своє громіздке та габаритне обладнання, і тому такі підприємства потребують суттєвої фінансової і матеріальної допомоги від держави.

2. Середні підприємства, які зазвичай мають власні ресурси, переїжджають на нові місця розташування переважно самостійно, без суттєвої фінансової допомоги держави. Від держави та органів місцевого самоврядування їм потрібна лише позитивна комунікація та пошук нових партнерів.

3. ФОПи, які надають різні послуги або займаються «крафтовим» виробництвом. Такі підприємці після переїзду швидко починають працювати, оскільки на їх продукцію (послуги) практично завжди є значний попит. Допомоги з боку держави зазвичай такі підприємства (підприємці) практично не потребують.

4. ІТ-компанії, які допомоги держави для свого переїзду також практично не потребують, оскільки зазвичай мають достатні ресурси, щоб облаштуватися на новому місці.

В умовах воєнного стану збереження та розвиток експортного потенціалу українських підприємств стає критичним для економічної стабільності країни. Ефективна підтримка експорту допомагає підприємствам зберігати ринки збуту, диверсифікувати ризики та залучати валютні надходження, що необхідно для відновлення економіки. Основні напрями підтримки експортного потенціалу підприємств України під час війни включають:

а) фінансову підтримку та страхування ризиків:

– забезпечення доступу до пільгового фінансування експортних операцій, кредитів для підприємств, які зберігають експортну діяльність;

– страхування військових та політичних ризиків для українських експортерів, що зменшує потенційні збитки від форс-мажорних ситуацій;

б) державну підтримку та співпрацю з міжнародними організаціями:

– співпраця з міжнародними партнерами для відкриття нових ринків збуту та укладання торговельних угод;

– підтримка участі українських підприємств у міжнародних виставках, конференціях, ярмарках, що дає змогу зміцнювати торгові зв'язки;

в) логістичну підтримку:

– організація безпечних транспортних коридорів для експорту продукції через західні кордони України або через порти, що перебувають під контролем;

– підтримка в інтеграції до міжнародних ланцюгів постачання;

г) розвиток електронної торгівлі:

– створення та підтримка онлайн-платформ для просування української продукції на світові ринки через електронну комерцію;

- впровадження цифрових інструментів для швидкого обміну інформацією з іноземними партнерами;
- д) диверсифікацію експортних ринків:
 - фокусування на освоєнні нових ринків для уникнення залежності від окремих країн;
 - підтримка експорту до країн ЄС, де діють спрощені митні режими та квоти для українських товарів;
- е) впровадження інноваційних технологій:
 - інвестування в інновації та підвищення продуктивності підприємств;
 - модернізація виробництва для відповідності міжнародним стандартам якості.

Висновки. В умовах воєнного стану підтримка експортного потенціалу українських підприємств є важливим складником стратегії збереження економічної стабільності. Розвиток експорту допомагає не лише зберегти доходи підприємств, але й сприяти відновленню економіки в майбутньому.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ПОСИЛАНЬ

1. Петряєва З. Ф., Іващенко Г. А. Методичне забезпечення оцінки експортного потенціалу підприємства. *Ефективна економіка*. 2020. № 1. DOI: 10.32702/2307-2105-2020.1.53. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=7572> (дата звернення: 02.04.2024).
2. Пілецька С. Т., Коритько Т. Ю., Ткаченко Є. В. Модель інтегральної оцінки економічної безпеки підприємства. *Економічний вісник Донбасу*. 2021. № 3(65). С. 56–65. DOI: 10.12958/1817-3772-2021-3(65)-56-65.
3. Ареф'єва О. В., Пілецька С. Т., Заболотна Д. В. Стратегічні ресурси забезпечення економічного потенціалу в контексті інтеграційно-диверсифікаційного розвитку підприємства. *Бізнес Інформ*. 2020. С. 398–404. DOI: 10.32983/222.
4. Дослідження сучасного стану економічного потенціалу промислових підприємств України / Т. П. Гітис, А. С. Борніков, С. В. Дуплякіна, С. О. Мороз. *Економічний вісник Донбасу*. 2021. № 3(65). С. 92–98.
5. Козловський В. О. Менеджмент вітчизняних підприємств в умовах воєнного стану. *Сучасні тенденції розвитку фінансових та інноваційно-інвестиційних процесів в Україні*: матеріали VI Міжнародної науково-практичної конференції (м. Вінниця, 2–3 березня 2023 р.). С. 306–307.

THE IMPACT OF THE WAR ON THE TOURISM INDUSTRY IN THE REGIONS OF UKRAINE: ANALYSIS AND DEVELOPMENT FACTORS

Dobrianska N. A.^{1*}, Liganenko M. H.^{2}**

^{1,2}*Odesa National University of Technology, Odesa (Ukraine)*

*e-mail: n.a.dobrianska@gmail.com

**e-mail: margie88svet@gmail.com

In the context of the current global situation, Ukraine occupies a central position in global attention, given its active participation in global political, economic, and military processes, as well as its integration into the European market. The military conflict in Ukraine has had a considerable impact on the tourism sector, resulting in a notable decline in tourist arrivals, job losses, and a reduction in economic activity. Additionally,